

ספרות על דעות במקורותינו הרואות את ששת ימי בראשית כששה תקופות: א. מונק The Seven Days of the Beginning, הוצ' פלדהיים י-ם, 1974. א. כרמל וס. דומב Challenge, הוצ' פלדהיים י-ם 1978, עמ' 124-140.

כמובן שאין הכוונה כאן להיכנס ולהכריע בשאלות אלו, אלא רק להציע דרכים בפירוש האגדות, שאחת הדרכים להסתכל עליהן הוא כ"היסטוריה של חז"ל".

^[אוצר החכמה]

המקורות האלו עוסקים בנוגע לזמן קיומו של העולם, אבל לא בדרך היווצרות המינים. לעומת זאת מפורסמים דברי הרב קוק הכותב:

"תורת ההתפתחות ההולכת וכובשת את העולם כעת, היא מתאמת לרזי העולם של הקבלה יותר מכל התורות הפילוסופיות האחרות" (אורות הקודש ב תקנח).

"על דבר מנין שנות היצירה ביחס להחשבונות הגיאולוגיים בזמנינו, כך היא הלכה רווחת. שהיו כבר תקופות רבות קודם למנין תקופתינו, הוא מפורסם בכל המקובלים הקדמונים, במדרש רבה ^[אוצר החכמה] (בראשית פרשה ג וט) ובזוהר (פ' ויקרא דף י) אם כן החפירות מורות לנו שנמצאו תקופות של ברואים ואנשים בכללם... אפילו אם היה מתברר לנו שהיה סדר היצירה בדרך התפתחות המינים ג"כ אין שום סתירה... ולפעמים אנו אומרים בדרך דילוג "ויצר ה'" "ויעש ה'" כמו שאנו אומרים "אז יבנה שלמה" ואין אומרים ששלמה ציוה לשרים והשרים לנמוכים מהם והם לאדריכלים והאדריכלים לאומנים והאומנים לעושי המלאכה הפשוטים", (אגרות הראי"ה ח"א צא).

ומעניין שגם הרב דסלר כותב דברים דומים:

"כיון שאנו רואים התפתחות מהירה מצורה לצורה בעובר, א"כ למה לא נאמר שכך היה גם בתחלה יש שהתפתחו כל סדר ההתפתחויות עד היותם לאדם, ויש שהתפתחו רק עד דרגת דג ועוף ובהמה, וכן גם היו כאלו שהתפתחו **עד הצורות שמת** ונתבטלו מהעולם", (מתוך מכתב העוסק באבולוציה. מכתב מאליהו ח"ג מכתבים מכתב לא).

שני ענקי רוח אלו לא היו אנשי מדע, אך בדבריהם התייחסו לטענה המדעית, הרב קוק בקטע הראשון אמנם טוען ש'תורה' זו מתאימה לרזי הקבלה¹⁰, אך בקטע השני דומים דבריו לדברי הרב דסלר, שלא בא לצדד

היו רק זמן הבשלת הברואים האלו לכדי גמרם, כפירות תאנה שקיימים על העץ במצבים שונים. כך מפרש את הדברים ר' עזריה מן האדומים (מאור עיניים אמרי בינה פ"ו). 10 כוונתו כנראה לעצם הרעיון של האצילות דרך הספירות, שביסודו מונחת הסברה כי מעשה אלהים עצמו הוא אור אין סופי בלתי מוגבל, והמציאות המוגבלת היא בהכרח תוצאה של השתלשלות, האצלה מספירה לספירה. כך גם עולמינו מלא ההגבלות והרוע, בהכרח הוא תוצאה של התפתחות והשתלשלות ולא יצירה ישירה. "אין זה סוד שגם הוגים נוצרים - מקוונס במאה ה-15, ברוננו במאה ה-16, לייבניץ במאה ה-17,